

GROEP:		AANTAL KINDEREN:		AANTAL BEGELEIDERS:		DATUM: VAN.....U.....TOT.....U.....					
NAAM KIND		OBSERVATIE		WELBEVINDEN/ BETROKKENHEID		NAAM KIND		OBSERVATIE		WELBEVINDEN/ BETROKKENHEID	
1				☐ WB	☐ BT	6				☐ WB	☐ BT
2				☐ WB	☐ BT	7				☐ WB	☐ BT
3				☐ WB	☐ BT	8				☐ WB	☐ BT
4				☐ WB	☐ BT	9				☐ WB	☐ BT
5				☐ WB	☐ BT	10				☐ WB	☐ BT

DE HOGE SCORES VOOR WELBEVINDEN EN BETROKKENHEID HEBBEN TE MAKEN MET		DE LAGE SCORES VOOR WELBEVINDEN EN BETROKKENHEID HEBBEN TE MAKEN MET	
<p>1. een rijk aanbod (goed uitgeruste infrastructuur, divers spelmateriaal, afwisselend aanbod van activiteiten, ...)</p> <p>2. een positieve sfeer en een positief groepsklimaat (aangenaam klimaat, positieve interacties, samenhorigheidsgevoel, ...)</p> <p>3. ruimte voor initiatief (kinderen kunnen vaak vrij activiteiten kiezen, ze worden zo veel mogelijk betrokken bij praktische zaken, bij regels en afspraken)</p> <p>4. een doeltreffende organisatie (duidelijke dagindeling afgestemd op de kinderen, weinig dode momenten, optimale inzet van begeleiding, aangepaste groepering, ...)</p> <p>5. een inlevende begeleidingsstijl (rekening houden met gevoelens en behoeften, stimulerend tussenbeide komen en tegelijk ruimte geven om initiatief te nemen, ...)</p>		<p>1. een ontoereikend aanbod (geen aangepaste infrastructuur, weinig of versleten spelmateriaal, nauwelijks aanbod van activiteiten, ...)</p> <p>2. een negatieve sfeer en een negatief groepsklimaat (negatief geladen interacties, onechte stiltes, kinderen en begeleiders hebben geen echte band)</p> <p>3. te weinig ruimte voor initiatief (overwegend opgelegde activiteiten, weinig soepelheid in dagverloop, regels en afspraken, weinig inbreng van kinderen, ...)</p> <p>4. een weinig doeltreffende organisatie (dagindeling niet afgestemd op kinderen, veel dode momenten bij overgangen, begeleiding niet optimaal ingezet, ...)</p> <p>5. een weinig inlevende begeleidingsstijl (voorbijgaan aan gevoelens, geen of te weinig boeiende impulsen, kinderen die initiatief nemen worden ontmoedigd, ...)</p>	
<p>Kindfactoren (verjaardag, nieuw zusje, ...)</p>	<p>Bijzondere omstandigheden (een feestje, eerste keer goed weer, ...)</p>	<p>Kindfactoren (ziek, moe, crisis in het gezin, ...)</p>	<p>Bijzondere omstandigheden (onbekende stagiaire, begeleider ziek, ...)</p>

1. AANBOD ► EEN RIJKE OMGEVING

INFRASTRUCTUUR ▲ onthaalouders			
<p>▲ De plaats waar de kinderen spelen is ingedeeld in 2 à 4 hoeken zodat kinderen een keuze kunnen maken en een afgebakend plekje hebben om te spelen. <i>Een hoek is een duidelijk herkenbare zone in de ruimte die wordt gereserveerd voor een welbepaald type van activiteit. De hoek is makkelijk toegankelijk voor de kinderen (een poppenhoek, een bouwhoek, ...).</i></p> <p>▲ <i>Bijv.: Terwijl het ene kind in een afgebakend hoekje ongestoord met de blokken speelt, zijn andere kinderen met de auto's aan het spelen</i></p>			
<p>▲ Naast de basisinrichting zijn er inspanningen geleverd om hoeken te creëren die inspelen op interesses en behoeften van kinderen. <i>Bijv.: Een experimenterhoek met allerlei soorten rollend materiaal • een timmerhoek • een 'nieuwe ideeënhoeek' • een wegkruiphoeek</i></p>			
<p>▲ Aanpalende hoeken storen elkaar niet.</p>			
<p>▲ Elke ruimte wordt optimaal benut. ▲ <i>Bijv.: Omdat de leefruimte te klein is, wordt de bewegingshoek in de gang geplaatst, waar kinderen heen en weer kunnen fietsen.</i></p>			
<p>▲ De inrichting van de ruimte is op maat van het kind. <i>Bijv.: Figuren en prenten hangen op ooghoogte van de kinderen. • De meubelen zijn op maat van het kind.</i></p>			

<p>▲ De ruimte is overzichtelijk en de materialen zijn toegankelijk voor de kinderen. Alles is zo geplaatst dat het de kinderen uitnodigt tot exploreren. <i>Bijv.: De boxen zijn gemarkeerd met herkenbare pictogrammen of foto's, indien mogelijk ook de kasten, zodat de kinderen zelf materiaal kunnen terugvinden • Het materiaal staat in open rekken en kasten zonder deuren.</i></p>			
<p>▲ De kinderen krijgen de kans om ook buiten te spelen en daar wordt optimaal gebruik van gemaakt. <i>Bijv.: Het park in de buurt wordt soms als extra buitenruimte gebruikt.</i></p>			
<p>MATERIAAL EN ACTIVITEITEN</p>	<p>▲ onthaalouders</p>		
<p>▲ In elke hoek/speelruimte is voldoende materiaal voor het aantal aanwezige kinderen: niet te weinig, maar ook geen overweldigend aanbod. <i>Bijv.: Het is soms interessanter voor de kinderen om te spelen in een keuken waar maar enkele potjes zijn in plaats van te moeten kiezen uit een overvolle doos met keukenmateriaal.</i></p>			
<p>▲ De materialen worden zodanig bij elkaar geplaatst dat ze het spel van de kinderen bevorderen. <i>Bijv.: Het poppenbedje en de Maxi-cosi worden bij het keukentje geplaatst.</i></p>			
<p>▲ Het materiaal en het meubilair zijn in goede staat. <i>Bijv.: Boeken hangen niet te veel uit elkaar • Spelletjes en puzzels zijn volledig • Poppenkleedjes zijn proper.</i></p>			
<p>▲ Er is een dagelijks aanbod van al dan niet begeleide activiteiten. <i>Bijv.: Er wordt samen gedanst.</i></p>			
<p>▲ Er is materiaal aanwezig waardoor alle ontwikkelingsgebieden gestimuleerd worden: grote motoriek (bijv. een speeltoren), kleine motoriek (bijv. een constructiehoek), taalontwikkeling (bijv. een poppenkast), zintuiglijke ontwikkeling (bijv. een voelwand), ruimtelijk inzicht (bijv. een zandbak), sociale vaardigheden (bijv. een poppenhoek), enz.</p>			
<p>▲ Het materiaal en de aangeboden activiteiten zijn afgestemd op de verschillende behoeften, interesses en ontwikkelingsniveaus van de kinderen. <i>Bijv.: Het materiaal waarvan je merkt dat de kinderen er niet meer mee spelen, wordt voor een tijdje weggenomen en vervangen door iets anders. Er is genoeg speelgoed dat zowel jongens als meisjes aanspreekt. • Er is genoeg materiaal voor de verschillende leeftijden in de opvang.</i></p>			

▲ Er worden voortdurend inspanningen geleverd om voldoende variatie aan te brengen, zodat kinderen nieuwe uitdagingen krijgen.

Bijv.: Er worden tijdelijk oude lakens beschikbaar gesteld om zich te verkleden of om een (extra) hoek af te zonderen • Via een speltheek worden er geregeld nieuwe materialen in omloop gebracht • Kinderen krijgen de kans om met echte, niet-commerciële materialen aan de slag te gaan: een oude telefoon, afwasborstels, ...

▲ Er wordt nagedacht over het aanbod en de functie van activiteiten.

▲ *Bijv.: Kinderen worden niet voor de tv gezet om de tijd te doden. Er wordt nagedacht over de programmering. De begeleiding kijkt samen met de kinderen tv en lokt hierover communicatie uit.*

2. RUIMTE VOOR INITIATIEF ► VRIJHEID EN PARTICIPATIE

KEUZEVRIJHEID ▲ onthaalouders			
<p>▲ Wanneer baby's een speeltje wordt gegeven, houdt men rekening met wat zij graag hebben. Er worden verschillende materialen aangeboden waaruit de baby kan kiezen.</p> <p>▲ De kinderen kunnen gedurende het grootste deel van de dag kiezen uit verschillende activiteiten en materialen. Zij bepalen dan zelf met wat ze spelen, of ze meedoen aan een activiteit of liever met iets anders spelen.</p> <p><i>Bijv.: Kinderen die heel graag schilderen mogen meerdere werkjes maken. Kinderen die niet willen schilderen, moeten dit niet. • Kinderen kunnen kiezen om al dan niet deel te nemen aan een verhaalmoment, ...</i></p>			
<p>▲ Indien de buitenruimte grenst aan de binnenruimte, kunnen de kinderen zelf kiezen of ze buiten of binnen spelen.</p>			
REGELS EN AFSPRAKEN ▲ onthaalouders			
<p>▲ Regels en grenzen zijn functioneel: ze zorgen voor een vlot verloop van de activiteiten en bevorderen het nemen van initiatieven.</p> <p><i>Bijv.: De belangrijkste criteria bij het maken en wijzigen van afspraken zijn: het spel van anderen niet hinderen, veiligheid, maximale speelkansen voor iedereen, ... Regels veranderen naarmate het jaar vordert en kinderen meer vertrouwd raken met de opvangsituatie. • Kinderen mogen met kindewagentjes en fietsen in de gang rijden omdat daar veel plaats is.</i></p>			
<p>▲ De regels en afspraken zijn zo duidelijk voor de kinderen dat de begeleider daar zelf nog weinig tijd aan moet besteden.</p> <p><i>Bijv.: Kinderen weten dat hun jas aan de kapstok moet, dat ze in het ballenbad hun schoenen moeten uitdoen, er wordt volgens een beurtrol gewerkt, ze weten dat ze in de slaapruimte stil moeten zijn, ...</i></p>			
<p>▲ Regels en grenzen worden aan de kinderen uitgelegd, rekening houdend met hun bevattingsvermogen. Indien mogelijk worden regels en grenzen samen afgesproken.</p> <p><i>Bijv.: Bij het spelen in de zandbak wordt samen overlopen wat kan en wat niet kan.</i></p>			

PARTICIPATIE (NIET VAN TOEPASSING VOOR BABY'S)

 onthaalouders

- ▲ De kinderen kunnen mee de verantwoordelijkheid dragen voor praktische dingen in de opvang.
 ▲ Bijv.: Kinderen ruimen mee het speelgoed op, ze dekken mee de tafel, ...

- ▲ De kinderen worden mee betrokken bij het nemen van allerlei beslissingen.
 ▲ Bijv.: De kinderen die mee naar de winkel gaan, mogen af en toe zelf kiezen welke groenten ze zullen eten, ...

3. BEGELEIDINGSSTIJL ► INLEVING

STIMULEREND TUSSENKOMEN ▲ onthaalouders			
<p>▲ De begeleider geeft tijdens de spelmomenten impulsen, hints om het spel te verrijken, zodat de kinderen weer een hele tijd verder kunnen. <i>Bijv. Wanneer de kinderen buiten fietsen, wordt er een 'tankstation' of een 'car-wash' gemaakt. Zo worden ze gestimuleerd in hun fantasie.</i></p>			
<p>▲ Het enthousiasme (mimiek, oogcontact, intonatie, ...) en de manier waarop activiteiten worden aangeboden werkt aanstekelijk. Het stimuleert hun nieuwsgierigheid en motiveert hen om verder te exploreren.</p>			
<p>▲ De begeleider stelt vragen of komt tussenbeide waardoor de kinderen aan het denken gezet worden, tot ontdekkingen komen, ... ▲ <i>Bijv.: Baby's worden er attent op gemaakt wanneer het licht wordt aangestoken • Bij het aankleden van de kinderen wordt hen gevraagd wat ze eerst zullen aandoen.</i> ▲ <i>Bijv.: Bij een conflict helpt de begeleider de kinderen met het zoeken van een oplossing.</i></p>			
<p>▲ De begeleider geeft kinderen die moeilijk tot spel komen extra aandacht. <i>Bijv.: De begeleider helpt het kind te kiezen met wat het gaat spelen.</i></p>			
GEVOELIGHEID VOOR BELEVING ▲ onthaalouders			
<p>▲ Bepaalde situaties worden aangegrepen om individuele aandacht aan de kinderen te besteden. ▲ <i>Bijv.: Het verzorgingsmoment is een ideaal moment om een praatje te maken met een baby.</i> ▲ <i>Bijv.: Kinderen worden welkom geheten, kunnen rustig wennen aan de andere kinderen en worden begeleid in hun spel(keuze).</i></p>			
<p>▲ De begeleider verwoordt vaak wat het kind ervaart.</p>			
<p>▲ De kinderen vinden bij de begeleider voldoende warmte, genegenheid en zorg. ▲ <i>Bijv.: De baby's en peuters worden regelmatig eens op schoot genomen.</i> ▲ <i>Bijv. De kinderen worden regelmatig eens geknuffeld of krijgen een schouderklopje.</i></p>			

<p>▲ Er wordt extra aandacht besteed aan en begrip getoond voor kinderen die het moeilijker hebben. <i>Bijv.: Een kind dat nieuw is tijd geven om te wennen. • Een kind met een nieuw broertje extra aandacht geven.</i></p>			
<p>▲ Kinderen worden uitgenodigd om te vertellen over wat ze voelen, doen, denken, verwachten. <i>Bijv.: Naar aanleiding van een verhaal, vertellen de kinderen of zij iets soortgelijks meegemaakt hebben.</i></p>			
<p>▲ De begeleider geeft positieve feedback op initiatieven van kinderen, door belangstelling te tonen, uitleg te vragen, te bewonderen, te bevestigen, ...</p>			
<p>AUTONOMIE VERLENEN</p>		<p>▲ onthaalouders</p>	<p> </p>
<p>▲ Kinderen mogen activiteiten kiezen die hen aanspreken en hun keuzes worden gerespecteerd. <i>Bijv.: De begeleider stelt voor om te puzzelen, maar verplicht de kinderen niet. Als ze liever blijven spelen met de auto's en de verkleedkleden, mogen ze dat.</i></p>			
<p>▲ Kinderen krijgen ruimte om te experimenteren, een eigen weg te volgen bij activiteiten. ▲ <i>Bijv.: Kinderen kunnen zelf beslissen hoe ze iets maken (welke kleuren, materialen, ...) en bepalen wanneer iets 'af' is voor hen. Aardbeien mogen blauw zijn. De tekeningen hoeven niet identiek dezelfde te zijn.</i></p>			
<p>▲ De begeleider geeft de kinderen voldoende ruimte tot zelfstandigheid in plaats van het vlug zelf te doen. Er zijn momenten waar de begeleiders bewust niet tussenbeide komen. <i>Bijv.: Kinderen doen zelf hun kleren uit als ze dit kunnen, ook al gaat dat nog traag. • Een begeleider hoeft niet altijd mee te spelen met de kinderen. • Als een kleuter zijn veters zelf kan knopen, kan hij dat ook zelf doen, ook al duurt dat lang.</i></p>			

4. GROEPSKLIMAAT ► ZICH (IN DE GROEP) THUIS VOELEN

SFEER EN RELATIES	▲ onthaalouders			
<p>▲ Er heerst een ontspannen, gezellige sfeer: er wordt gespeeld, gepraat, gezongen, ... Er is weinig ruzie, er worden geen kliekjes gevormd.</p> <p>▲ Bijv.: Vlak voor het eten (tijdens de vakantieopvang) vertellen de kinderen die dat willen mopjes in de zithoek met de begeleider.</p>				
<p>▲ De begeleider maakt deel uit van de groep. Hij houdt zich niet afzijdig.</p> <p>Bijv.: De begeleider gaat mee op in het spel van kinderen, ook al doet hij misschien zelf niet mee.</p>				
<p>▲ De kinderen hebben een goede band met de begeleiding, vinden hier een toevlucht en zoeken contact zonder afhankelijk te worden.</p> <p>Bijv.: De kinderen vragen de begeleider iets en hij gaat hierop in. • De kinderen laten hem zien wat ze aan het doen zijn, ze laten zich troosten of kalmeren, ... maar ze klampen zich niet voortdurend aan hem vast, ze vragen niet constant om zijn aandacht.</p>				
INITIATIEVEN	▲ onthaalouders			
<p>▲ Voor de aankleding en de inrichting van de ruimte zijn er sfeervolle kleuren en zachte materialen gebruikt.</p> <p>▲ Bijv.: Doeken worden gebruikt om een hoek of veranda minder kil te maken.</p>				
<p>▲ Er staat regelmatig muziek op, hetzij om mee te zingen of op te dansen, hetzij op de achtergrond om een rustige en aangename sfeer te creëren.</p> <p>Bijv.: Er wordt soms muziek opgezet om de kinderen te helpen 'ontladen', ...</p>				
<p>▲ In de ruimte wordt er plaats gemaakt voor wat de kinderen gemaakt hebben of voor datgene waarmee ze die dag bezig geweest zijn.</p> <p>Bijv.: In de gang staan de resultaten van een experimentje met klei. • Een hoge blokkentoren blijft een dag op de tafel staan.</p>				
<p>▲ Kinderen herkennen in de ruimte hun thuissituatie.</p> <p>▲ Bijv.: Kinderen mogen een muziekje meebrengen van thuis.</p>				

▲ Er wordt expliciet gewerkt aan het creëren van een band tussen de kinderen en het samen beleven van gezellige momenten.

▲ Bijv.: Kinderen die nog niet zelfstandig kunnen eten, krijgen één voor één eten zodat het geen bandwerk wordt.

▲ Bijv.: De eetmomenten verlopen in een ontspannen, huiselijke sfeer. • Er wordt een verjaardagsfeestje georganiseerd voor jarige kinderen. • Er is een zithoek waar kinderen gezellig bij elkaar kunnen zitten. • Er worden samen uitstapjes gemaakt.

▲ Er wordt aandacht besteed aan de onderlinge relaties tussen kinderen.

▲ Bijv.: Baby's in een relax worden zo bij elkaar geplaatst dat ze elkaar kunnen zien.

▲ Bijv.: Er wordt geholpen om ruzies samen op te lossen. • De kinderen leren delen, hun beurt afwachten • Kinderen worden gestimuleerd om elkaar te helpen • Vriendschappen worden opgemerkt en krijgen een plaats.

▲ Kinderen worden gestimuleerd om hun gevoelens te uiten. De begeleiding helpt hen in het herkennen en verwoorden van de verschillende gevoelens.

▲ Bijv.: Kinderen krijgen de boodschap dat ze zich boos of bang mogen voelen. Gevoelens worden verwoord in verhalen of in een poppenkastspel.

5. ORGANISATIE ► DOELTREFFENDHEID

DAGVERLOOP ▲ onthaalouders			
<p>▲ De opeenvolgende momenten van de dag en de duur ervan zijn afgestemd op de leeftijd en de behoeften van de kinderen. <i>Bijv.: Er zijn momenten om te ontladen, rustige momenten, onthaalmomenten, ...</i></p>			
<p>▲ Het dagverloop wordt voor de kinderen herkenbaar gemaakt. ▲ <i>Bijv.: Er wordt gewerkt met een dagkalender die via pictogrammen de tijd in beeld brengt: er is een symbool voor elke activiteit. Er is een duidelijk signaal om op te ruimen.</i> ▲ <i>Bijv.: Bij de baby's zijn er vaste rituelen om het dagverloop herkenbaar te maken, er wordt bijvoorbeeld een verhaaltje verteld voor ze naar hun bedje gaan.</i></p>			
<p>▲ Er is soepelheid in het dagschema met betrekking tot de behoeften van individuele kinderen. <i>Bijv.: Een kind dat nog geen dorst heeft, kan zijn drankje later drinken dan de rest van de groep. • Kinderen die een duidelijke structuur nodig hebben krijgen die.</i></p>			
<p>▲ Er zijn nagenoeg geen 'dode momenten' waar de kinderen hun tijd moeten doorbrengen met 'wachten'. <i>Bijv.: De volgende momenten worden zo veel mogelijk vermeden: kinderen zitten klaar aan tafel en wachten tot iedereen een koek heeft voor ze mogen beginnen te eten, wachten tot iedereen zijn jas aan of uit heeft voor er echt gespeeld mag worden, wachten tot de laatste ouders er zijn. • Opruim- en eetmomenten worden goed gepland en efficiënt uitgevoerd, zodat kinderen het grootste deel van de tijd echt kunnen spelen.</i></p>			
PROFESSIONELE CONTACTEN ▲ onthaalouders			
<p>▲ Als onthaalouder zoek aansluiting bij collega's in je buurt, of ga je eens langs op een vormingsavond in jouw wijk. <i>Bijv.: Je wilt je ervaringen delen met andere onthaalouders of tot afspraken komen over wederzijdse hulp in vakantieperiodes, bij ziekte, ...</i></p>			

GROEPERINGSVORMEN

 onthaalouders

▲ Bij het samenstellen van de groepen wordt er rekening gehouden met (goede en moeilijke) relaties tussen de kinderen onderling en tussen de kinderen en de begeleiding.

▲ *Bijv.: De aanwezigheid van een bepaald kind maakt het voor een ander kind moeilijk zich te handhaven.*

Broers en zussen kunnen in dezelfde opvang terecht.

► **ACTIEPLAN**

WERKPUNTEN voor de periode van tot

GROEP:

Aan deze aanpakfactor(en) willen we werken:

- het aanbod
 ruimte voor initiatief
 de begeleidingsstijl
 het groepsklimaat
 de organisatie van de opvang

Werkpunt 1. We willen ervoor zorgen dat ...	Concrete acties die we hiervoor nemen:	Evaluatie:
Werkpunt 2. We willen ervoor zorgen dat ...	Concrete acties die we hiervoor nemen:	Evaluatie:
Werkpunt 3. We willen ervoor zorgen dat ...	Concrete acties die we hiervoor nemen:	Evaluatie: